

Helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre
postmottak@hod.dep.no

Dato: 18.02.2025

Vår referanse: ADG

Deres referanse: [Deres ref.]

Bruk av standardkontrakter i offentlige kontrakter

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) mottar jevnlig henvendelser fra bedrifter og landsforeninger om at offentlige oppdragsgivere ofte benytter ubalanserte kontraktsvilkår som er uforholdsmessig risikofylte for leverandørene. Dette er et tilbakevendende tema som NHO flere ganger har tatt opp med ulike næringsministre. Enkelte av ministerne har gjennom årene fulgt opp gjennom brev til offentlige oppdragsgivere, hvor de oppfordrer til bruk av balanserte standard kontrakter. Vi må dessverre fortsette dette arbeidet jevnlig, og ber på nytt om ministrenes bistand til dette. Også de med sektoransvar.

Selv om enkelte offentlige oppdragsgivere har blitt bedre til å anerkjenne nødvendigheten av sektorspesifikke kontrakter, er det fortsatt store utfordringer statlige oppdragsgivere. Altfor ofte ignoreres oppfordringer om å bruke balanserte og fremforhandlede standardkontrakter, som f.eks. Norsk Standard, uten tilfredsstillende forklaringer.

NHO mener at helseministeren, som tidligere næringsminister, er godt kjent med utfordringene knyttet til ubalanserte kontraktsvilkår. I sitt brev til offentlige oppdragsgivere datert 30. mai 2022 skrev ministeren:

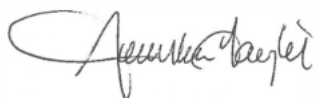
“Bruk av balanserte kontraktsvilkår kan bidra til å fremme konkurranse i markedet i en usikker situasjon. Det følger av anskaffelsesreglene at dersom det finnes fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder, skal oppdragsgiveren som hovedregel bruke disse. Det følger også av anskaffelsesregelverket at oppdragsgiveren kan fastsette endringsklausuler, for eksempel prisindeksklausuler. I uoversiktlige situasjoner kan det være ekstra god grunn for oppdragsgiver til å vurdere å benytte slike klausuler. Jeg vil også oppfordre dere til å vurdere det grundig, før dere eventuelt utarbeider særvilkår som avviker fra standardkontraktene eller tar forbehold som skaper ubalanse i forholdet mellom kontraktpartene. Jeg minner om at ubalanserte kontrakter særlig går ut over mindre leverandører, som også kan gjøre det vanskelig for dem å levere tilbud i offentlige anskaffelser. ”

NHO frykter at manglende oppmerksomhet og svært ubalanserte kontrakter kan føre til at ytterligere flere leverandører forsvinner fra det norske markedet. Vi er også bekymret over at underskogen av norske start-up selskaper som i utgangspunktet kan være levedyktige bedrifter ikke kan bevege seg fra start-up til scale-up og bidra til eksport. Et godt hjemmemarked er grunnleggende for en bedrifts vekstmuligheter.

Vi ber derfor helseministeren om å fastsette retningslinjer om hvordan slike balanserte standarder skal benyttes av offentlige oppdragsgivere, samt at dette også følges når statlige innkjøp står for tjenestene.

Vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon

Anniken Hauglie

Viseadministrerende direktør

Kopi til:

Kommunalminister Kjersti Stenseng

postmottak@kdd.dep.no

Næringsminister Cecilie Myrseth

postmottak@nfd.dep.no

Forsvarsminister Tore O. Sandvik

postmottak@fd.dep.no

Samferdselsminister Jan-Ivar Nygård

postmottak@sd.dep.no

Finansminister Jens Stoltenberg

postmottak@fin.dep.no